

12
ΑΠΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ

PRO GRÆCO EPIGRAMMATĒ

LATINE CONVERSO

A B

JACOBO MARTORELLIO

ADVERSUS ACCURATIORES

POSTERIORIS EDITORIS

ANIMADVERSIONES.

ATHENA PUBLICATIONS
PUBLISHED BY THE
ATHENAEUM LIBRARY

ON THE HISTORY OF THE
ATHENAEUM LIBRARY
FROM THE FOUNDATION
TO THE PRESENT
BY THE REV. F. W. H. M. A.

se negotium, ac lentissimum; membranam illam meam omnibus patefeci, quæ per incolas, exterarumque gentes volitavit.

Rebus ita a me compositis, nuntius horribilis affertur per urbem clam circumferri ab ignotis, & conductitiis mancipiis, circumerrantibus auctoris stipe, philuram in me contumeliarum ac rabiei plenam: tunc amicis nil fidei præstiri, nugari eos rebar; non enim conscius eram me evitandum bidental conculcasse, neque inducebam in animum cives meos, (nomina honestissimorum virorum in auriculas clam garriebant,) adeo maleferiatos, maleque affectos, ut hisce perniciosos, (dignis proinde publica indignatione, & singulorum odio,) libellis debaccharentur contra tam breve, neque sibi molestum ἐπιγραμματιδὲς innocentissimi puelli interpretamentum. Tandem etiam mihi membranæ hujus exemplar oblatum est: in eoque præter linguæ sanctitatem ad Terentianum, atque Horatianum cultum, ingeniumque quæsitissimam, quam vehementer invidéo, (hinc facile non unus, quinam opellæ auctor fuerit, hariolari, quin & divinare satis esset, licet qui mordax scribendi genus invadit, alienum suffuratur stilum,) & familiarissimam cum Græcanico idiomate consuetudinem, multa bene excogitata, & laudabiliter facta deprehendi, quod in prima voluptatis meæ parte posui; laudes porro pro meritum mensura unicuique sunt tribuendæ. Appono ejus membranæ exemplar.

VETUSTI EPIGRAMMATIS IN MARMORE SCALPTI

Neapoli in Aedibus PP. Congreg. Missionis nuper effossi

EDITIO ALTERA ACCURATIOR, QUÆ EPITAPHIUM ANTEHAC ΑΔΕΣΠΟΤΟΝ

Puero ARISTONI vindicatur. Neapoli. V. Kal. Apr. Anno 1759.

Χαῖρε δὲς ἡβήσας, καὶ δὲς τὰ φου ἀντιβολήσας.

Hoc Epigramma ita ante hos paucos dies prodit ex typographia Simoniana; eaque Editio præ altera, quæ sequitur, Prior nuncupabitur. Loquitur censor de epigrammate Græco a me exscripto, & Latine converso, quod ipse hic adjecerat.

I D E M E P I G R A M M A

Rursus cum marmore δι' αὐτοψίας (oculata fide) collatum, foedisque mendis detersum: heic suae integritati restitutum, novaque versione donatum Lectoribus sistitur, non sine brevibus animadversionibus. Editor namque posterior, quo minus breve hoc epigramma longiori honestaret commentario, deterreri se ait pervulgato adagio: Μέγα κακὸν, Μέγα βιβλίον. Ceterum is recte moratos lectores monet, se nihil posteriore hac qualicumque cura detractum velle existimationi prioris Exscriptoris; quippe qui, quum proposito veluti programme palam fecerit, epigramma sibi lectu difficillimum fuisse visum, veniam potius quam criminationem apud aequos rerum aestimatores nanciscetur.

Ἀγγελε Περσεφόνης Ἑρμῇ, τίνα τόνδε προπομπεῖς
Εἰς τὸν ἀμείδιτον τέτατον Αἶδεω;
Μοῖρὰ τις ἀεικέλιος τὸν Ἀρίσων ἤρπασ' ἀπαυγῆς
Ἐκταῖη, μέσσος δ' ἐστὶν ὁ πᾶσι γενετῶν.
Δακρυχαρὴς Πλάτων, ὃ πνεύματα πάντα βρότει
Σοὶ νέμεται; ἢ τρυγᾷς ὄμφακας ἡλικίης;

Nuntie Persephones Cyllenie, Ditis in imos
Qualem deducis tristia regna specus?
Inter utrumque parentem en stat septennis Ariston,
Parca ferox luci quem abstulit aetheriae.
Nonne tuum est, Pluto, quidquid mortale sub aethra est?
Heu cur aetatem quæ sit acerba, secas?

V. 1. Ἑρμῇ. In priore Edit. Ἡρμῇ: errore typographi, H pro E, & accentu in priore appposito, qui super ultimam circumflectendus erat. Pudet autem his immorari; mendas enim id genus notare, de iisque tragœdias excitare quid est aliud, quam lectoribus convitium facere? Et tamen est, qui triumphum sibi decerni superbissimum postulat, ubi quid hujusmodi in aliorum scriptis profligaverit. Nonne in typographo magis præstat, quam in quovis alio hanc fabam cudere?

V. 3. Μοῖρὰ τις ἀεικέλιος. Mire heic exuberant παραρρήματα prioris Editionis. Ibi Μοῖρὰ τις: mendo typographi;

phi; nam si interrogatio subest, *Μῶρις τις* cum accentu acuto scriptum oportuit; sin minus, *μῶρις τις* accentum in ultimam præcedentis retracto. Sed hoc levius; illud vero quis ferat, quod pro genuino ἀνέλιος, portentosum ἀνέλιος supponitur? Prima τὸν Ἀνέλιος syllaba est αἰ, per συνίησιν, notam Grammaticis figuram. Subterminatione os masculina, laet sequior sexus; id quod in compositis familiarissimum Atticis fuit; etsi vetustiores, Poetae præsertim, composita per generum species inflectere amabant; ut in hoc ipso Ἀνέλιος usu venit; cuius ἀνελία reperitur apud Homerum. Porro prioris Editionis istud Ἀνέλιος inde fluxit, quod littera Λ in marmore ita τῷ Ι adhaeret, ut utraque littera simplex elementum Ν ementiatur. Exscriptor autem, ut versûs ratio sibi constaret, E de suo admenus, Ἀνέλιος obtrusit. Haecine est in describendis vetustis titulis ἀκρίβεια & fides?

Ibid. Τὸν Ἀρίων ἦρασ' ἀπαυγῆς. In priore Edit. τὸν ἄριστον ἦρασε Παύλης, quot verba, totidem glomerantur σφάλματα. Primum quia Ἀρίων cum apostropho scribendum fuerat, ut integrum sit Ἀρίωνα, proprium pueri nomen a recto Ἀρίων υἱος. Deinde præter fidem marmoris, sequitur ἦρασε Παύλης. In marmore sic scilpitur: ΗΡΙΑΣΑΠΑΤΗΣ, quae verba hoc prorsus pacto sunt distinguenda: ΗΡΙΑΣ ΑΠΑΤΗΣ, vel ἦρασ' ἀπ' αὐγῆς, *surripuit luci*, non ἦρασε Παύλης. Ex qua praepostera litterarum secretione & illud ἀπροσδιόυσον Matris *Paullae* nomen fluxit: prorsus, ut leviter dicam, inconsulto. Nam εὐγενῆς controversiam Aristoni movere quis potuisset, quasi Matrem *Paullam* dumtaxat digito monstraret, Patre praeterito: certe quod, tamquam vulgo quaesitus, genitorum ciere non posset. Apage sis; & facessat hinc illa nescio quae *Paulla*. Nam, si nihil aliud, Ariston ipse μέσος γυνεῶν, natalium εὐγενεῖαν apud Praetorem iure sibi optimo vindicabit.

V. 4. In marmore ΕΠΤΑΕΘΗ, ubi ultimum Ι παρέλκει.

Ibid. Γαυσταί heic non gnati sunt, sed genitores, inter quos medius stans puer in anaglypto (perinde ac describitur in subiecto epigrammate) scilpitur.

V. 5. Δακρ. Πλ. *Pluto gaudens lacrymis*. Rectus casus pro quinto.

Ibid. Πν. παν. βρότ. omnes mortales animae. Potuisset & hic versus ita verti: *Non tibi mortales omnes, Pluto effere, cedunt?* In priore Edit. παντ' ἀγρόταις: quae postrema vox haecenus inaudita est, nec alibi investiganda, nisi in παροράματι Exscriptoris, qui ubi in marmore confertis litteris, vocibusque nullo intervallo discretis, scilpeum reperit ΠΑΝΤΑΒΟΤΕΙΑ, autumavit illud Β medium male tornatum, esse Γ: inde ejus typographus audacter, tota licet reclamante Graecia, ἀγρόταις typis mandavit. *Hec acerrimus meus censor.*

Verum inter tot res magni pretii, criminationum, ne dicam contumeliarum, strues in me congesta est, & per silvam meæ ἀπειδευσίας pervagari unicuique datur, quæ si vera sunt, misellus ego instar Absyrti, vel Hippolyti discerpendus. In hac neque omnino plena pagella, isthæc officiosissima in me fercula, & cupedia apparantur: datum a me epigramma *faedum mendis*: deridentur verba, quæ mea sunt, *longiori honestanda commentario*: adagio illo μέγα κακόν, μέγα βιβλίον videre videntur amici suggillatum grande meum atramentarium negotium. *Veniam mihi, non criminationem* comprecatur, quod *lectu difficillimos* dixerim hos characteres: quare nil mirum si toties *faede* peccaverim. Salutor in adnotat. *profligator jactabundus scriptorum in signis accentuuncularum Graecarum*; inde me docet rationem syllabis eas appingendi. Sed age recreentur aures majori conviciorum strepitu; ait in vers. 3. epigrammatis *mea σφάλματα exuberare, & portentosam vocem ἀειχένης in Græciam comportasse, & durissime me increpat turpiter lasam fidem, & ἀκρίβειαν in titulis vetustis describendis*: mox adeo amaro sermone me imperit, ut Scioppios, & Vallas equis velisque longe præcurrat, quippe inclamat, *quot verba, totidem glomerantur σφάλματα*, usumque me *praepostera litterarum secretionem*, compellatque, ut *leviter mecum agat, inconsultum*, quod æque est, ac *temerarium*: inde exquisitos sales non sine erudito rerum legalium luxu & deliciis effundit, quod *matrem, non parentem puelli in marmor induxerim, εὐγενεῖαν*, ut ipse ait, *eidem abripiens*, apud prætorem tanto crimine arcessendus: demum traducit me adeo stolidum, ac bardum, auresque adeo obesas adhærere capiti, ut *totam Græciam reclamantem*, quod vocem inauditam, ἀγορεῖαν *confinxerim, nec investigandam, nisi in mea παροράματι, neque alibi*, minime percepissem; inde ut existimationi meæ acrius illudat, *tantum errorem in typographum derivat*.

Isthæc, atque id genus alias verborum amaritudines aggerens omnem pagellam opplevit quicumque is est vir doctissimus, & ceu alter Αἴας μαστιγοφόρος Ulysses iudicio Græcorum victorem pronunciatum quærens, nescius utrum homines, an pecudes, utrum greges sociorum, an hostium cæderet, ita epigramma a me exscriptum, & Latine conversum flagellat, laceratque; quinam hæc ausus sit chartæ illinere, an adolescens, an stichus, an Glycerium, an vir, an filicernium, nil me mordet: mordet dumtaxat isthoc ferox scribendi genus, quæ labes nostri sæculi est, & macula litteratorum virorum virtuti: est, ut clamitem verbis nescio cuius, quæ a puero didici: *Vah! litteras, quæ ab humanitate sortiuntur nomen ita contaminari, ita omnium sibilis exponi a quibusdam, qui omni humanitate relictæ, & odio turgentes suavissima musarum sacra tristissimo vultu adire audent*. Porro omnes boni optassent, ut noster hic anonymus, cui fat bene & Græce, & Latine cor salit, illa egregia inscitæ meæ, & corrupti iudicii specimina salibus sine felle suffusis patefecisset, suumque novum illud, & elegans metricum interpretamentum ad jam certam marmoris sententiam expressum bile atra minime percitus nobis obtrusisset, ne tam cito parva meæ Græcanicæ eruditionis fama periclitaretur, ac pessum iret: conscius ipse anonymus, & ordo, & populus me omnium primum, quæ non infima laus est, αὐτοσχέδιως e lapide extraxisse carmen illud, & nil præmeditatum Latine dedisse: verum isthæc verborum pon-

dēra, & bonæ frugis hortamina victoria impotenti bacchantibus inania sunt, atque auræ discerpunt.

Hæc autem omnia mihi interfari necesse fuit, ne qui ignorant, quo pacto hæc fabula conficta in me sit, & concocta consilia, criminolum me traducant: sed ut potius conquerantur in me grassatum esse tot maledictis eum, quem ipse non læseram, & quod id ab eo factum, qui fecit: intestabilis autem sim, si isthæc doleo, scil. quod censeam me errare non posse, aut nolle reprehendi, non eo confidentiæ evectus sum, ut vel hominem esse oblitus sim, vel memor erubescam. Sed age, quisque iudex adfideat, adsint etiam παῖδες, nostri censoris patroni, si qui sunt, (cupio autem litem esse, non controversiam,) quis nostrum & in epigrammatis interpretamento, & in adnotariunculis veriora & iustiora protulerit, atque a qua parte stet ἡ Ἀσραία. Terna urgentur accusationum momenta in tribus scilicet solummodo voculis, αἰκένε, Παύλης, & ἀγρότεια. nam reliquas tres & quadraginta, quæ contextum est ἐπιγραμματίδιον, proficitur actor me universas divinasse: non igitur illud a me sædum mendis exscriptum est: atque in ternis iis etiam comperendinandum, vel ampliandum: & sane actio injuriæ est, (ne dicam ab adversario contra legem Remmiam peccatum esse,) multiplicis sæditatis crimine me arcessere, qui ceteras omnes poetæ menti consonas, ac secundum Græcam munditiem dederim; in eaque actione rogo, ut mihi puerum sit iudicium, ignoro sane quid excipere valeat accusator. Sed misso hoc forensi scribendi, sive ludendi genere, serio agamus.

Prima sædissima macula, quam me huic puelli epitaphio adpersisse ait, est vox αἰκένε, vocatque hanc ῥῆσιν portentum, inclamatque ad ravim, quis id ferat? At ipse etiam reponam, quis ferat virum ἑλληνικώτατον, imo & ὀμηρικώτατον oblitum esse famosam vocem huius varis Il. Θ. 229. κενεαυχέες, stulta jactantes? quin & scholiastes subijcit, κενά, καὶ μάταια καυχώμενοι, stulta, & inania jactantes. Itaque si legamus in saxo αἰκένε, semper stulta, quid terculamenti, aut spectri cernere est, quando voculam αἰ fere omnibus adjectivis conferruminatam, uti est in ipso censoris αἰκέλι, cernimus: at enim vox αἰκένε non in lexicorum indicibus appicta est: miserum sane negotium, si ditissima compositorum vis ab hac pauperrima penu expromenda sit. Quam mancum & infirmum foret, si objecter eam vocem desertam extremo τῷ E, & legi αἰκεν, nam bonus scalptor se etiam in aliis ῥήσεσι sat rudem, & somniculosum probavit, ut in προπομπείς, & in πνεύματα, quas, nobis hariolantibus, extraximus, & pro ἐπταέτη dedit ἐπταέτη: itaque cur is, qui voces litteris mactavit, alias circumcidere & mutilare non valuerit?

Sed deorum fidem testatur editor posterior, (eo namque nomine se salutari jubet,) & ad majorum gentium eruditos viros provocat in lapide scalptum αἰκέλι, quo nihil rotundius ac rotundius videre est, vocemque esse bonam; ac Homericam moleste omnium auriculis obstreper: inde liberas indignationi acerrimæ habenas indulget, ac immutata æqualis vocis ratione, terrorem mihi incutiens Græce, & Latine increpat: Hæcine est in describendis vetustis titulis ἀριβεῖα, & fides! tantæne animis sapientibus iræ? tanquam si in sarcophagum sui Aristonis, aut mei Messuli puelli piaculum fecissem, non impetrato collegii pontificum permisso, vel in alterutris cineres minxissem. Verum ipse illa parte animi, in qua existit ardor, sedata atque extincta, reponam me etiam statim in marmore vidisse αἰκέλι, viderunt etiam non pauci adolescentes auditores mei, isque unus videre haud valet, cujus lumina ἤρπασε Μοῖρα τίς. nec id ἐπιθετόν tam diu latere eum quis dixerit, cujus jecur Ὀμηρικώτατος sapit: idque adeo verum est, ut in Porcellianis eruditorum comitiis ea de re doctissimos amicos monuerim, atque inde in mea secunda epigrammatis ἐκδόσει rationes quasdam adnotariunculis illeverim, cur potius αἰκένε amassem, quam αἰκέλι, quas hic paullo longius recudendas pax mihi sit. Et legentium me miseret, quos editor posterior amandat ad grammaticorum penetralia introspectienda, & eorum scita perscrutanda, quæ cornu & esuritione aridiora sunt. Porro cum certior ipse factus ab suis amicis ferentariis me ideo antetulisse vocem τὴν αἰκένε, propterea quod Μοῖρα αἰκέλι in grammaticas leges peccaret, & scalpendum fuisset αἰκελίη, uti ubique in Homero; atque etiam oracula Sibyllina, quæ non tanti sunt, leges illas videram sancte servasse, in iisque lectitari, Μοῖρα αἰκελίη, non vero αἰκέλι, isthæc πομπή satis, & ingeniosa docet, quo me perquam inscium adjectivorum varietatis vendider, traducatque: Αἰκέλι. sub terminatione os masculina, latet sequior sexus; id quod in compositis familiarissimum Atticis fuit; etsi vetustiores, poetæ præsertim, composita per generum species inflectere amabant, ut in hoc ipso αἰκέλι usu venit: cujus αἰκελίη reperitur in Homero: quid nobis succinat criticus doctissimus iis verbis, sub terminatione os masculina, latet sequior sexus, cum ignarissimis ignoro, nisi sit quid μυσηριώδες. etenim, adjectiva nomina in os cadentia, & cum primis

primis composita minime occulunt sequiorem sexum, sed in iis lucet & patet juxta; ac, sexus princeps: ἀθάνατος, λευκόλενος, κ. τ. λ. utrumque ostentant propalam, uti Latine, *mortalis*, *doctior*: atque ἀθάνατον, λευκόλενον infimum genus præferunt, uti *mortale*, *doctius*: & quis importunus a censore expeteret in μάκαρ, & in *anceps* quodnam ex ternis generibus *latet*; numne sequior etiam sexus? nunc ipse se proderet sat tristem μισογυνήν, (*mulierum osorem*), quas vellet, ut etiam in adjectivis laterent, præbetque novum bonæ disciplinæ specimen, quo Ethicen locupletemus.

Neque fortasse minus obscura sunt, quæ adjecit, *id quod in compositis*, &c. (ne a me timeat, ut dicam *falsa*, id genus vocabula ad rusticos agrestesque homunciones amandentur:) sane familiam universam poetarum Atticorum in adjectivis inflectendis, editor posterior multis parafangis abesse edicit a veteribus poetis, quando ratum est ne latum quidem unguem discessisse; neque apud antiquiores vates composita in ternas voces cecidisse scimus, sed in binas, si sat paucula eximamus, quorum unum ἀεικέλιος, η, ον, & cujus gratia nunc comœdia isthæc agitur: exemplo sint ἐπιθετά, quæis unam Helenam tum veteres, tum Attici poetæ mactarunt: λευκόλενος, τανύπεπλος, εὐκομος, καλλίκομος, καλλιπάρεις in Hom. καλλίστομος, ἐλικοβλέφαρος in Q. Calabr. πεντάλεκτρος, αἰνόμετρος in Lycophr. καλλιπλόκομος, Pind. πολυδάκρυτος, πολύστονος, πολύκτονος, ὀρνιθογόνονος, πολύπονος, Eurip. inter tot epitheta Helenæ tributa omnia in binas voces inflexa, unum dumtaxat in Hom. reperire est in ternas, scilicet εὐπατερεία. non igitur *vetustiores poetæ præsertim, composita per generum species inflectere amabant*, uti docet censor: quare sicuti nemo unus ex Homeri filiis a tanto patre degenerare caneret, Ἐλένη εὐπατέρειος, sed εὐπατερεία, ita nulli poetarum jus est abusi Μοῖρα ἀεικέλιος pro ἀεικελίη, quando vatum hic princeps id vetat, & carminum Sibyllinorum auctor in tanti magistri verba etiam juravit, deditque nobis Μοῖρα ἀεικελίη. Nonne egregie de συμπολίτῃ hujus epigrammatis auctore meritis sum, cui restitui vivacis gratiæ vocem ἀεικένης, quam dormitantis sculptoris manus extremo τῷ E mutilavit, posthabita ἀεικέλιος, cui flaccida, & frigidula hic inest notio, & quæ tot affligitur difficultatibus, licet corculum & delictum sit nostri censoris, pro eaque tuenda mediam opellæ suæ partem impleverit?

Rogandus præter hæc editor posterior, ut me doceat, cur ad Atticam rationem confugiat, ut hoc fulcro & characia labantem vocem ἀεικέλιος pro ἀεικελίη sustentet: nam vel puelli ἐπταέτης norunt poetam nostratam Homerice & Jonice compegisse hoc epigramma, tota Græcia conclamante, ut notum est ex quibusdam vocibus, nempe Αἰδεω, & ἡλικίης, & addi posset αὐρῆς, si sedeat legentibus, non vero αὐγῆς; & cives meos olim perditæ Mæonidem deperisse, & scholas Homericas Neapoli floruisse ex Philostrato, Statio, & Petronio scimus, & ipse de hoc urbis nostræ decore & fama bene multa alibi aggeffi, plura etiam mox daturus: & stupor mihi est adversarium doctum juxta atque oculatum isthæc non vidisse. Ceterum municipes, & incolæ sciant nil aliud sceleris ac labis me perpetrasse in hac voce, de qua tantum turbarum excitum est, quam quod legerim ἀεικένος, ut in marmore, veluti in fido exemplari facile quisque ita releget: inde τῷ E e mea penu inserto, emerfit vox elegans ἀεικένος. & quis unquam ignoravit γνησίης antiquarios id genus farturis a marmorariis illata epigraphis vulnera, præsertim si in grammaticen peccaverint, sanasse, uti solent quidam corporum defectus in scapulis, vel in lumbis pulvillis nescio quibus expleri & fulciri? Sed venia sit, si vili hac puerorum nenia tuas, lector patientissime, aures seriis dumtaxat vacivas oneraverim.

Adeamus versum epigrammatis tertium, in quo censor severus & superciliosus ita me iterum Græce, & Latine exhibilat, ac proscindit: *quot verba, totidem glomerantur σφάλματα*. Caput & fundus unius ex meis sædissimis σφάλματιν est, quod architectus fuerim vocis Παύλης. Ut autem hujus matris luctu perditæ nomen, qua valeam arte, & machinis sustentem, paucis proloqui fas est. Haud piget fateri me initio ob igneam pernecitatem Latine dandi hoc breve carmen, præterisse nomen puelli, (quod certe Messus, sive Messulus est,) & voculam μέστος me inconcinne vertisse, *medius*, in eoque errato amice mecum conjurasse adversarium latus fui; qui me doctior, & magis catus, eo quod mense post cum dimidio animadversiones suas protulit in lucem, mente volvens criminofum poetam esse, & mancum epigramma, si nomine denari pueri desertum esset, supposivit parentibus Aristonem: at ipse in secunda ἐκδόσει in antecessum γνήσιον Messulum jam restitueram; hinc mihi isthæc omnibus numeris absoluta sententia enata est, scil. Viator Mercurium interrogat, quemnam in tartarum deduceret, reponit ille percunctanti, se ferre Parcæ fatuitate ereptum puellum septennem ex elegantissimis Paullæ filiis, Messulum cognomento: inde viator post Mercurii responsum Plutonem execratur, quod nullum juris sibi datum in ætulas

acerbujas, sed in eos, quorum ævum perfectum est ac maturum. Isthæc sane sat aperta in saxo, eaque sat expolita & locuples sententia pascit oculos nostros, quamcumque aliam expromant, detorta est, invenusta, anilis; quam sententiam per partes tutari aggredior lubens libensque.

Princeps distichon, ignoro, *τινὶ μοῖρᾳ*, & quo fato salvum est, & pisce sanius, nec impetitur ab critica *εὐστοχία* æque docti, ac amarulenti censoris, qui omne *ἐπιγράμμα* conclamarat a me datum mendis fœdum: at in secundo omnium terruit aures; & in me genuinum frangit, ac truculentus ita dilaniat, *quot verba, totidem glomerantur σφάλλματα*. sed rogo *Ἀπόλλωνα ἀποτρόπαιον*, ut me servet: errasse me ait in tot vocibus, scil. *τὸν ἀρίσων, ἤρπασε, Παύλης, & γενετῶν*, præter primam *ἀγκένης*, quam tamen fortasse bona argumentorum vi ab censoris injuria prohibui. Luscitiosissimus quisque videt illud *τὸν ἀρίσων* dividendum, & *τὸν* spectare ad *ἐπταέτη*, & *ἀρίσων* ad *γενετῶν*, & vertendum *septennem* ex *elegantissimis filiis*; hinc quoque colligimus defunctum puellum fuisse *elegantie plenum*, quæ laus licet brevis, omnium honestissima est: e contrario si legatur, uti concoxit adversarius, poeta vel minimi præconii erga hunc suavissimum *παιδισκάριον* avarissimum se probasset, quare omnes ei succinerent Horatianum illud, *præter laudem nullius avarus*: ecquis unquam longiusculum epitaphium mortuo sibi carissimo scalpsit, in quo ne hilum quidem insit laudis? ita sane, si *Ἀρίσων* sit puelli nomen: contra si sit *ἐπιτετόν* filiorum, & carmen, & puerum commendatissimos prædicabimus, nec ulla poetæ irrogabitur dica. Id unum satis superque foret, ut e marmore eraderetur falsus Ariston: at ponderosiora teneo momenta rationum.

Editor noster posterior cogitur lancinare ex omni parte politioem hunc versum, dum ternis vocalibus *efferus* ipse circumcidit appositis apostrophis signis, *Ἀρίσων' ἤρπασ' ἀπ' αὐγῆς*, quod Teutonicum sonat in delicatulo Græco idiomate, præsertim in sat culto, & angusto carmine: & ita sane laceratas dat has voces in notulis suis: neque negem tam tetricum sonum advertisse etiam adversarium, & sollertem marmori infixisse bina solum isthæc vulnera *Ἀρίσων' ἤρπασ' ἀπαυγῆς*, & tunc rogandus venit, ut me Græce indoctissimum, & ideo *venia potius, quam criminatione dignum apud æquos rerum aestimatores*, doceat, an *ἀρπάξω* adglutinetur cum casu patrio, nam id ignoro, neque mihi horarum satis id scrutandi, atque e Græcanicis studiis bibo, ut canis a Nilo: hoc unum scio Homerum nostrum addita præpositione adhibere *τὸ ἀρπάξω*, uti Il. v. 198. *αἶγα λέοντε κυνῶν ὑπὸ χαρχαρόδοντων ἀρπάξαντε*, ibid. v. 527. *ἀπ' Ἀσκαλάφῃ πέληκα*. . . ἤρπασε. probe autem post nomina substantiva divinus vates casum patrium apponit Il. ω. 262. *ἀρπακτῆρες ἀρνῶν*, neque opem quærat censor ab v. 62. Il. v. *ἀγέλης βέν ἀρπάσῃ*, etenim doctissimi interpretes vertunt *armenti bovem rapuerit*, non vero *ab armento*: non igitur poeta Neapolitanus in ea *συντάξει* a tanto patre *ἀγενῆς* cecinisset, ἤρπασ' ἀπαυγῆς. quare si *Ἀρίσων' ἤρπασ' ἀπ' αὐγῆς* trucem reddit versum, & si legatur *ἤρπασ' ἀπαυγῆς*, exempla quærenda sunt hujus syntaxeos: aliud sane excogitandum, quo his obicibus eatur obviam.

Præterea mirati sunt universi, cur censor noster, qui *πολυόφθαλμος*, & ut ipse ait, *ομνολατα fide* legendo marmori assederat, non viderit *ἀπ' αὐγῆς* detorqueri etiam posse in *ἀπ' αὐλῆς*, rapuit *ab aula*, & sane τὸ Γ in saxo plurimum refert τῷ Λ. & nunc memini in Hom. Il. v. v. 837. item etiam esse, num poeta scripserit *Διὸς αὐγᾶς*, an *Διὸς αὐλᾶς*. & tunc perquam nova innasceretur huic disticho sententia. Adde, plurimis amicorum sat arripit *ἀπ' αὐρῆς*, rapuit *ab aura*, cum Latini dicant non vice simplici *vescitur aura*, & teneo ab Reinesio in clas. XVIII. 51. *Verna puer... quis ab aura te in tenebras rapuit*, &c. in eaque lectione animum obduravere suum, eo sane magis, quod Jonismus in *αὐρῆς* pro *αὐρᾶς* renidet, longeque conquesti sunt de editore posteriore, qui tot variantes, bonasque voces scrutatus non sit, contentus implevisse pagellam suam solummodo male ominatis verbis adversus nomen *Παύλης*, matronæ funus filii septennis amare deplorantis; inquit enim, *Apaga sis*; & *faceffat hinc illa, nescio quæ Paulla*, &c. ut iterum religiosissimum *μισογυνὴν* se probaret.

Verum hæ lectiones *ἀπ' αὐγῆς*, & *ἀπ' αὐρῆς* non levi incommodo urgentur, tum quidem quod voces *αὐγῆ*, & *αὐρᾶ* me Græce vix callentem fugit, an hujus linguæ scriptores in notione *vita*, uti Latini, unquam adhibuerint, tum quia τὸ *ἀρπάξω* simplex & solitarium adnotat *vita privare*, qui indicibus mancipati sunt, id facile vestigent; imo in Mazochio Græce absolutissime docto volupe est, dum lego sat elegans interpretamentum Latini lapidis de Ascia p. 29. col. 1. ubi invenire est inter alia: *Multis. annis. vivat. qui. dixerit. ΑΡΠΑΓΙ. tibi. terram. levem*, & ita lucem affert tenebrose voci *Αρπάγι*: *Nec alius, credo, intelliget, nisi porro addas. venire. . . a participio ἀρπαγείς, raptus, cujus vocandi casus exhibit*

exibit in ei, sicut a χαρίεις fit χαρίεις. Multis annis vivat, qui dixerit *ARPAGI* (idest *O RAPTE*) tibi terram levem; (an in vocativo fit χαρίεις, & non χαρίεν, ignoro). Interea teneo a summo viro. ἀρπάζειν sine aliis additamentis valere vitali luce orbare: si poeta Neap. id lauisset, non veniam, sed criminationem nancisceretur: aliter igitur legendum, ἦρπας ἀπαυγής. nam affatim fuisset dixisse solummodo ἦρπασε.

Age inspiciamus, an ἀρίων fit κύριον nomen puelli, quod si causa ceciderit adversarius, matris Paullæ nomen firmitus hærebit marmori: tantam ovationem sibi ob tam novum, & felix inventum celebrandam indicit, (mihi autem triumphum reliquit,) ut in diptrychi sui fronte grandibus characteribus scripserit, *ARISTON PUER VINDICATUS*. Sane si ἀρίων hic puellus esset, poeta politissimus in ἐξασίχων carmine tam culto articulum τὸν ante proprium nomen posthabuisset, uti vides in Μέσσος. neque ultima vocali litterula currafferet, ne versus incederet horridus & hispidosus, scilicet Αῤῥίων ἦρπας ἀρ, tot vocalibus circumcisus: præterea adeo rarum est in nominibus propriis, & cum primis in iis in ων cadentibus, ut Homerus, vates ceteroque liberrimus, isthæc nomina sibi carissima Ἀπόλλων, Ἐνδοίχθων, Ποσειδῶν, κ. τ. λ. numquam extremis litteris minuta reddiderit, nisi si parum studiosus & diligens rem hanc excussi: & Homerafter ipse in longissimo hymno in Apollinem, quem millies nominat, semel apposuit Ἀπόλλων pro Ἀπολλων. contra Callimachus in ejusdem Numinis carmine bene prolixo, adeo istud vulnus huic Deo infligere sibi interdixit, ut capite ipsum ter potius minuerit, quam extremam syllabam arrodere tentaverit, in eoque cernimus Πόλλων pro Ἀπόλλων, & scimus quanti pretii sunt fama, & manes Callimachi: neque mihi obiectentur contra hos majorum gentium vates, si quidam ex grege poetarum ab illis discesserint, neque magnus Pindarus, qui Olym. ε. v. 18. dicit Ἀκρων pro Ἀκρωνα, & ib. od. 5. v. 98. Ποσειδῶν pro Ποσειδῶνα, novimus enim, quæ arctissimis cancellis adstricta sit lyrica poesis. Si igitur nomina κύρια mutilandi libido magnos vates non invasit, censorem feremus, qui veterem nostratrem poetam de eo crimine arcessit?

Neque dumtaxat hoc grammatico momento ἀρίων hic non audit nomen pueri, verum etiam ex toto ἐπιγραμματιδία contextu, a quo propalam educitur fuisse Messum: Mercurium etenim fingit poeta προπομπεῖν, deferre, ad Erebum puellum; non igitur viatori interroganti, quemnam deduceret, respondere poterat, Aristonem, qui stat in marmore sculptus inter utrumque parentem: sane dupliciter illulisset percunctanti, tum quia secum convolabat verus ille puer, quem jam viator intuebatur, si imagunculam illius vix trium digitorum, ut in saxo visitur, ostendisset; tum quia non adhuc breve illud sepulcrum fabrefactum erat: quisnam septenni gnatorum sepulcrum præmittat? quare nisi pertinacissimus & contumax, aut cui datum est pro corde scænum, neget respondisse Mercurium secum ferre ex elegantissimis, ἀρίστοις, filiis, γενέταις, Paullæ septennem Messum, sive Messulum nomine, Μέσσος ἐστὶν ὁ παῖς, Messulus est iste puer: hinc de quo quæsierat, fit viator certus, atque hoc pacto nomina matris, & puelli, ejusque præcipua laus inest in carmine; at in sententia censoris curtum Aristonem fingentis omnia sunt turbata, nil concinna, atque exsucca, & plebeji saporis; ac nihil nobis nosse datur, nisi ψευδόνυμον puerum, ejusque ætatulam. De Messorum, sive Messiorum cognomento scio neminem ambigere, eum existent in thesauris inscriptionum, uti sunt *Flavus & Flavius, Julus & Julius, Tullus & Tullius*, &c. tenemus etiam ab his thesauris ὑποκοριστικῶς Messulus, & Messinus.

Neque turbæ excitandæ, quod re vera puer μέσσος ἐστὶ, medius est inter parentes sculptus, quæ res in prima ἐκδόσει transversum me etiam egit, cum is, qui non peregrinus est in antiquitatis monumentis, sexcenta vidit, in quæ inter parentes adstat puellus, vel puella; & ne ad externa provocem, Ludovicus Petronius inter viros iuridicundo doctrina, atque integritate cum primis spectandus possidet auro carius breve marmor in eadem regione repertum, in qua effossum est saxum Messuli, in eoque etiam inter patrem, matremque stat puella, quæ hydriam manu stringit, eximie raritatis monumentum est: (& ipse Petronius me docuit, quanti pretii sit σύμβολον illud hydriæ:) inscriptum, Ἀθηνοδώρα Ἀντιμάχου χρηστὴ χῶρε. in more igitur erat in denatorum filiorum sepulcris parentum imagines scalpere, neque cogitandum quid peculiare, aut artefactum etiam in nostro marmore.

Sed nusquam acriter me obtundit, atque perfringit adversarius, quam quod nomen Paullæ in marmor induxerim dupondius ego lapidum exscriptor, & ob sanctas leges violatas apud prætorem pertrahendus, atque isthæc vir oris eloquentissimi, optimi jurisconsulti stilo, censor meus, (quam sanctam Latinitatem ei usus mihi est sapius invidere,) lepide & concinne ita exornat: Εὐγενείας controversίαν Ἀρίστονι μῶνεν quis ποτὶς σέτ, quasi matrem Paullam dumtaxat digito monstraret, patre præterito: certe quod tamquam vulgo quæsitus, ge-

nitorem ciere non posset. *Apage sis, & facessat hinc illa nescio quæ Paulla: nam si nihil aliud Ariston ipse μέσος γενεῶν, natalium εὐγένειαν apud Prætores jure sibi optimo vindicabit: quæ verba, fateor, ob elegantiam numquam ex animo eradi patiar. Piget me, censorem etiam Messulum, sive Messinum meum, uti suum mutilavit Aristonem, (ut inter seria quid jocularii sit,) obtruncasse, nam ille vit Μέσος pro Μέσσος.*

Verum pax mihi sit, tum quia Ariston est e spectris, atque ex εἰδώλοις καμόντων, tum quia si me eo crimine arcessere vellet, non apud prætores lis contestanda esset, sed apud Phrerarchos, qui utpote Græcanici judices, benigne mecum agerent, & supposito Aristone repulso, γνήσιον Messulum Paullæ adjudicarent: (reor adversarium ivisse in sententiam eorum, qui Neap. Rempub. sub primis Cæsaribus libertate & αὐτονομία spoliata nuper scripsere, cum prætoris meminerit, & Romanarum legum:) & si ita affectus est, luet pœnas in Gn. Carbonis senatusconsulto statutas, quæ capitales sunt contra eos, qui partus supponunt, ipse autem Paullæ pro suo Messo Aristonem supposuit, neque hoc crimen præscriptio depellet. Rogandum paucis hic censorem volo, cur voce εὐγένειᾳ bis utatur pro legitima origine, cum omnes, & cum primis Atticæ leges dicant γνησιότης, & cuique nota est filiorum divisio in γνητίαις, in νόθαις, & in θεταῖς legitimos, spurios, adoptivos: εὐγενής, & εὐγένεια ad natalium nobilitatem potissimum spectant, atque ita definit Perizon. in ind. Æliani, εὐγενής πᾶσι, ad generis claritudinem refertur. Utinam esset lis de εὐγενείᾳ puelli, tunc certe legendum, ἥρπασ' ἀπ' αὐλῆς, clarum natalibus ipsum in magni principis aula natum oportuit, a qua Parca rapuit. Et nunc in mentem venit me nescire, cur non semel criticus eisdem patriatur manes, qui etiam vocem ἀδέσποτον, quam in fronte diptychi sui adscripsit, detorsit ad spuriam, non ad γνησίαν notionem, & ea de re tot adolescententes conquæsti sunt.

Itaque ut, quæ dicta a me, recte collineent, isthæc omnia animadversa sunt pro nomine Paullæ, (quod eradendum jubet a marmore editor posterior, adeo est μισογυνής.) si multa rationum vi ἀρίστων valet certe optimorum, τὸ γενεῶν sunt dubio procul γναί; & si voces ἀπ' αὐλῆς, vel ἀπ' αὐρῆς difficultate non parva etiam laborant, & ἀπ' αὐλῆς fat importunum, si etiam Μέσσος est κύριον puelli nomen, necessum est, ut ἥρπασε Πύλλῃς certe legamus, quo ima summis, & reliquæ partes sibi respondeant, & palam quoque sit, qui sepulcrum posuit, pro omnigena epigrammatis εὐγενείᾳ. & inde enascetur distichorum flos: *Parca ter egregiis rapuit stultissima Paulla Septennem e gnatis, Messulus is puer est.* Hinc censor nunc parumper rabiei parcat, quo candidus reputet, quis nostrum in eo, quot verba, totidem glomeravit errores.

At vix ipse concoquere possum, cur monstri instar visum sit nostro editori posteriori in Θανασίμῳ saxo nomen matris, patre præterito, inventum; inde impotenti ira in me excaudit, quod puellum γνησιώτατον, ipse dixisset εὐγενέστατον, inter spuriorum regem dejecerim: præsertim cum ipsum oportuerit millena ἀνέκδοτα marmora lectitasse, cum hoc nuper repertum mihi, & reliquis doctis civibus lectu difficillimum, ipse se facillimum grandi verborum jactatione reperisse concelebrat; vix isthæc, inquam, concoquere satis sum, quando unicuique inscriptionum thesauros volventi, ut Anthologiam taceam, plurima satias est earum, in quibus mœstissimæ parentes potissimum filioli lacrymas, & monumenta dedicant: adscribam omnium instar id unum carissimum, & tamquam si mihi ipse confinxissem, ex Grut. p. 700. 9. in quo legimus: D·M·Q·PETRONI·MESSINI·QVI·VIXIT·ANN·VIII·M·V·D·III·LAELIA·VENUSTINA·MATER·FILIO·KARISS· Quam appositum epitaphium videt censor matrem Venustinam scripsisse gnato karissimo ejusdem pæne ætaturæ, ac erat Paullæ Messulus, idemque etiam nomen nato, MESSINVS, & fortasse nunc Paullæ Aristonem non suum supposuisse eum vehementer pœnitebit, si Bona Mente non invita natus est; & cui unquam vel deliro in mentem veniat in tot lapidibus sine patre scriptis, pueros, & puellas, quos in ipsis legimus, omnes fuisse ἀπάτορες, sive genitores suos minime ciere, & matrem dumtaxat digito monstrare potuisse? Imo si adversarius oblitus non esset matrum φιλοστοργίας quavis ætate commendatissimæ, nil ei vel mirum, vel novum in Messuli epitaphio sculptum fuisse ejus matris nomen; si hic commentario res agenda esset, non vero mea ipsius ἀπολογία, quot nunc materni amoris præ paterno in filios præclara exempla, & documenta corrogarem: hinc ipsæ suum fecere nomen illud φιλότεχνος, atque mihi semper cordi fuere jambi ex Stobæo tit. 76. quos & refert Grot. de jur. bell. 1. 7. Εἰς ἡν δὲ μήτηρ φιλότεχνος μάλλον πατὴρ. Ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς οἶδεν υἱὸν, ὃδ' οἶεται. eodemque nomine φιλότεχνος eas donat Callim. in Cerer. v. 83. & Theocrit. idyl. 18. v. 13. vocat φιλοστόργος. Quidam ex certissimis amicis fat certus, cui oratorius, non scurrilis lepos, nudius quartus narravit

esse quasdam matronas magni nominis Neap. fratissimas, quod rumusculus ad eas percas-
luit, illas, quarum nomen in epitaphiis natorum scriptum est, *patre praterito*, turpiter addi-
visse; & timendum sane, scimus enim, quid possit furens femina.

Demum non mihi praterendum tot rationum momentis, quæ τὸ Παῦλος ab censor-
erasum, iterum in marmor restitutum est, ob stare id unum, non ab iis curatum, qui no-
runt sculptorum stupiditatem, præsertim in sat minutis characteribus conformandis: nem-
pe si Παῦλος legandum sit, vox præcedens erit ἥρπασα, quare confingenda est ἥρπασε;
quod jam a me factum cordatiores viri laudarunt, qui norunt γνητίως antiquarios pens-
tasse potius sententiam verborum in lapidibus, si, una litterula mutata, vivax ipsa reni-
deat, & veterum excogitata luculentius nobis se prodant, potissimum cum in eodem lapide a
scalptore non semel peccatum sit, uti intuentur universi in exemplari, quod a me curas-
sissime datum est. Quare valere sinamus hos contentionum amatores, & epigrammatis tor-
tores, & ad decus poetæ nostratis nil ambigendum, quin ipse scripserit ἥρπασε, & mar-
morarii stupore natum sit ἥρπασα. Si autem quis hac in re adhuc hæreat, is unus erit,
cui nondum innotuere æterni Indices, qui sunt in thesauris inscriptionum, errorum, qui ad
grammaticam, & ad litterarum mutationes pertinent, illos adeat, & ad stuporem demira-
bitur vocum lanienam, quam scalptores titulis tum Græcis, tum Latinis intulere, mihi quæ
tunc facile adstipulabitur in ἥρπασε pro ἥρπασα. At satis jam fortasse benemeritus sum de
hac matrona Paulla φιλοσόφῳ, φιλοτέκνῳ, imo & πολυτέκνῳ.

Demum executiendum est διστίχον tertium, in quo, licet epigramma dederim *factum*
mondis, ᾧστις una solummodo imperitur, ἀγρότεια, & numquam arescente in animo adver-
santis vena conviciorum, vociferatur porro me *vocem hætenus inauditam*, & nec alibi investi-
gandam, nisi in meis παρορμασι, compegisse, inducitque adversus me *totam*, quanta est,
Græciam reclamantem: inde ineleganti σαρκασμῷ id crimen transfert in *typographum*, auda-
ciaque insinuat, juxta ac si ipse vocem melioris prærii saxo adjectasset. Fateor me statim
ac marmor invisi, utpote recens e ruderibus tractum, litterulas adhuc calce & arenula sat
dura ac tenacissima oblitæ reperisse: hinc plurimum horæ tritum est, ut ipsas in lucis auras
traherem, quare ultima vox hexametri hujus distichi lecta a me est ἀγρότεια, præsertim
cum secundus character sat ambiguum, & ancipitem nunc se etiam prodit, quin & adhuc
cives Græce callentissimi pro γνησία lectione hostium instar digladiantur. Ceterum ἀγρό-
τεια non a Garamantibus arcessita est, vel commistilis vox; etenim cum ab ἄγρος fruticent
ramuli sexcenti, quos inter ἄγριος, ἄγρις, ἄγριότης, ἄγριπος, ἄγριμιῶς, κ. τ. λ. cur tam
ἀγροίκως ei voci irascitur & ringitur posterior editor? ipse qui præ me luculentius novit
Græce linguæ divitias, felicemque ubertatem, atque in dies incrementum, quæ nova vocabu-
la inventi tituli nobis pariunt, & ne a nostratibus monumentis discedamus: paucis antè
annis lapis suppeditavit nobis selectissimam vocem ἀγορευτήριον, alibi a me præclara for-
tasse luce donatam, neque illam lexicorum ope, vel auctorum indicibus venabatur censor:
ita etiam inter Latiæ exstabat *bidental*, marmora nos ditantur ῥήτεις *bidentalis*. Quam
uberrima messis vocum *hætenus inauditarum* non collecta est, imo ignotarum litterarum
forma reperta ex Heracleæ æneis tabulis, ita ut lexicon parari possit, Guevarensium mu-
nificencia, & Mazochii eruditione nobilissimis? Quid igitur stuporis, & amaritiei est, si e
saxo nostro natum nunc primum esset τὸ ἀγρότεια? Quisquis vel semel evoluit Steph. By-
zæntini volumen, demirabitur Græci idiomatis incredibiles opes, & quot inter se varian-
tes surculos emittant voces illæ ἐθνικάι. Quare si revera poeta dederit ineptissimo scalpto-
ri ἀγρότεια, quam belle sibi constaret distichi sententia, dixisset sane: *Non tibi Pluto jus-
sit in vivencia ἀγρότεια, scilicet rustica, nec ad bonam cultamque ætatem evecta, cur igitur
adhuc ὄμφακας demotis?* Et quidem quæ ab ἄγριος promuntur derivata, adnotant quid
asperum, ferum, immite, & neminem latet Horatium uvam immaturam dixisse *immitem*,
& Catullum e contrario maturam, *mitem*.

Et videtur aliquantulum tutari hanc lectionem Lucianus in dialogo mortuor. inscripto
Κατάπλους, ex edit. Reitzii to. 1. p. 626. atque hanc distichi sententiam suffuratus esse,
vel potius poeta a Luciano: dum conqueritur Pluto, quod Mercurius trecentos puellios
in Orcum deduxerat, βαβαὶ τῆς εὐαγρίας; ὄμφακίας ἡμῖν νεκρὸς ἦκε ἀγων, papa! *quantum
fertilis? tu ductor huc adducis uvæ immaturas?* inde paucis post verbis appellat senes
mortuos, κατ' ὥραν τετραγυμῆνοι, *mature tempore demessi*, (secti diceret censor:) quare cum
eamdem sententiam, & verba ὄμφακίας, & τετραγυμῆνοι, quibuscum etiam εὐαγρίας, licet
non eadem notione, neque etiam post pagellam abest Μοῖρα, bono eventu reperissem, quis
non statim in lapide ἀγρότεια lectisasset? Verum curatius in altera mea epigrammatis ἐκ-
δοτῇ inspecto secundo elemento hujus vocis, de qua contendimus, ad K multum vergere
adveriti,

adverti, quare etiam bona *ῥῆσις* erupit, scilicet *ἀκρότεια*, quam parturit *ἄκρος*, *summus*, *perfectus*, ac proinde *ad maturitatem evectus*, eritque sane elegans versus sententia, adjecta vi interrogationis, uti jam in superioribus meis adnotatiunculis dictum est, quæ legantur rogo, ne actum agam, ac versus ipse inibi restitutus est. Sed verendum, ne iterum *omnem Græciam reclamantem* objiciat censor, cum in lexicis, atque indicibus *ἄκρος* scrutetur, non vero *ἀκρότεος*, licet in iis exister *ἀκρότης*, ac plurima, quæ inde enascitur proles: & ipse secundo reponam, quæ paullo ante de derivatorum materie, ac segete pro vocis *ἀγρότεια* patrocinio regessi, quorum semper manipulus ab scriptis lapidibus colligendus supererit: imo ex nostro *ἐπιγραμματίδιῳ* isthæc vocabula didicimus, *προπομπῆς*, *δακρυχαρῆς*, & nisi quis obster, *ἀεικέλεος*: quin addere possem *πνεῦμα* pro *spirituali anima*, & *e corpore egressa*, quam Homerus, cui isthæc *ῥῆσις* prorsus ignota, ubique *ῥακωιδῶν* compellat *ψυχῇ*, tantumque patrem deinceps tot philosophi scriptores secutos legimus: profecto majus operæ pretium fecisset adversarius, si τὸ *πνεῦμα* in hac notione, præsertim in sanctis libris, eruditione, qua pollet multa, collustrasset, quam parvæ existimationi meæ vehementem invidiam parare adlaborasset.

At inspectemus, an criticus noster, quem contra derivationis vocum leges & morem tanta religio incescit invasitque, luto meliore *ῥῆσιν* finxerit in eo versu lectu sibi facillimo: itaque post ingratum strepitum tot verborum adversus *ἀγρότεια*, tandem non currente rota, sed post consideratissimam tarditatem exiit τὸ *βρότεια*, *universa* Neap. Republica *reclamante*, ut si quid facerrimum, aut quid pestilens in urbem injectum esset, tantas ci-ves non civissent turbas: sane quis ferat *πνεύματα πάντα βρότεια*, *spiritus omnes mortales*, in puro putoque Platonico epigrammate? & universi mirati sunt in vestiganda ea voce post longum cursum ne cubitum quidem processisse censorem. At tamen proclive, pronum, expeditum ei fuisset e saxo sibi facillimæ lectionis extundere, *πνεύματα παντ' ἀβρότεια*, *anime omnes immortales*, quod etiam vel Messulus, vel Ariston statim legisset, atque adversarius officio bene defunctus tantum trepidationis & tumultus in urbe non conlasser. Ipse, ut exstat in meis adnotatiunculis, statim vidi & *βρότεια*, & *ἀβρότεια*, & primam vocem ratus sum criminofam, alteram, licet bonam; postposui, quod partes distichi, & verborum proprietas non sibi responderent: quid enim *ὀμφακας*, & *τρυγας* cum *ἀβρότεια*; contra belle conjurant cum iis vel *ἀγρότεια*, vel *ἀκρότεια*. hinc universos in stuporem raptos audiui, quod censor ex tot variantibus lectionibus procul dubio deteriorem selegerit, nempe *βρότεια*, posthabitis *ἀγρότεια*, *ἀκρότεια*, & *ἀβρότεια*. Igitur si legatur, *πνεύματα ἀγρότεια*, erit elegans sententia, *Pluto, in hominum vitas, que sint acerba, non tibi jus est*: si arrideat, *ἀκρότεια πνεύματῃ*, dicendum, *nonne tue hominum vitæ, que maturæ sunt?* atque fere eodem modo Tibullus, licet nostri Græci carminis gratia longe vivax sit, cecinit lib. 3. el. 5. v. 19. *Quid fraudare juvat vitam crescentibus unvis? Et modo nata mala vellere poma manu?* Id genus alia veterum exempla offerunt hujus poetæ doctissimi interpretes; & miror hanc sententiam ab *ὀμφακῃ* desumptam adeo scriptoribus placuisse: reperi siquidem in Aristeneto ep. 7. lib. 1. p. 222. *Περικρατῶν ὀμφάκῃα τῇ σέρνῃ τὰ μῆλα*. & pag. 226. docet, ubi hic dicendi lepos enatus sit: *Σικελὸς ὀμφακίζει Πεδοκλῆς παρτρυγῶν τῷ διακάρῳ, καὶ τῷ φιλήματος αἰχθῆς*, & lectirandæ Merceri, & Pawii adnotationes, sed caute legendus hic auctor sat *ἀτελγῆς*. Contra si e marmore extrahas *βρότεια*, aut *ἀβρότεια*, omne erit hebes, & languor merus. Atque hæc tandem satis sint superque *ἀπολογώμενα* pro ternis vocibus *ἀεικέλεος*, *Παύλης*, *ἀγρότεια*, vel *ἀκρότεια*.

Si longis tibiis, licet sat paucorum dierum spatio, cecinimus, inculandus criticus, qui in parva membranula novit bene multa *ῥήτῃ*, καὶ *ἄρρητῃ* cortogare, & cui, quamquam sit odio *μέγα βιβλίον*, ut ipse ait, scit tamen acerbè nimis alienæ famæ inferre *μέγα κακόν* & condocendus fuisset, qua verborum modestia viros ingentos ab aliorum sententiis diffidere deceat. Contra ego cordatior, quæ ab ipso & Græce, & Latine in suo parvo, at sat minaci diptycho, & quæ in suo epigrammatis metrico interpretamento peccata sunt, sive maculas, aut *nzos* dicas, solummodo paucis amicorum carissimorum, facta quadam quiritatione, communicavi, neque id columnæ interdunt: nam sat mihi, & bonis omnibus compertum est, cui-cumque chartis quid illinere cordi est, oportere pati humanum. Spes est, ut hæc fabella, aut exodium jam peracta sit, ne spectatores inde clamitent futuram longiorem ea, quæ de Hilari epigrammate, aut de Quiriniano Diptycho paucis ab hinc annis concelebrata est: At feriæ veris instant, hilariter in his nugis, si lubet, transigantur, dum me ad placidiora Musarum sacra, & ad Surrentinam rusticationem cum liberalissimo Nicolao de Nuce, inde ad Stabianam cum elegantissimo Theophilo Mauro, qui sunt amicorum par selectissimum, lætissimi dies invitant alliciuntque. Neapoli prid. idus Aprilis MDCCCLX.